

Ur *Internationalen* 33/10 (20 aug 2010)

“Säg nej till förbudet och säg nej till burkan också”

Av Farooq Sulehria

Lag mot att bära burka, den heltäckande slöjan, är på gång i Frankrike, liksom i flera europeiska länder. Vad betyder dessa lagar i en tid med ökande främlingsfientlighet i Europa? Farooq Sulehria har talat med Pierre Rousset, medlem i det franska Anti-kapitalistiska partiet, NPA. Pierre Rousset tillhör den gamla Maj 68-generationen i Frankrike och har ägnat många år åt internationellt solidaritetsarbete. Pierre Rousset tar upp olika synpunkter i burkadebatten i Frankrike. Han är mot förbudet men också mot burkan. Han håller inte med de feminister som är mot förbudet men inte mot burkan.

– Ja, det finns kvinnor som bär den frivilligt. Men det finns också kvinnor som går med i den nyfascistiska Nationella fronten. Vi bekämpar dem. Margaret Thatcher blev premiärminister i England frivilligt. Vi bekämpade henne, säger han.

– Vi kan inte stödja islamska fundamentalister bara för att några få kvinnor har gått med, lika lite som vi kan stödja fascisterna i sekularismens namn, hävdar han.

Kommer diskussionen i Frankrike att avslutas i och med lagen som förbjuder burkan?

– Det är svårt att säga. En stor fråga är ännu inte löst, om burkaförbudet är grundlagsenligt eller inte. Det pågår en diskussion om de juridiska aspekterna på lagen. Och senaten måste godkänna lagen, vilket inte blir svårt med tanke på regeringsmajoriteten. Men även om senaten antar lagen kommer den att strida mot den nuvarande franska grundlagen. Det är möjligt att regeringen till sist tar till en folkomröstning för att ändra i grundlagen. I så fall kommer debatten att fortsätta.

En uppfattning är att lagen ger uttryck för en ökande islamofobi. Andra menar att det handlar om ett försök att avleda uppmärksamheten från de verkliga samhällsproblemen. Vad är din uppfattning?

– Förbudet har väldigt lite att göra med republikanska värderingar, säkerhet, mänsklig värdighet och kvinnors rättigheter. Det är ett försök att dra uppmärksamheten från samhällsfrågor. Med tanke på det minskade stödet och den undergrävda trovärdigheten hos Sarkozys regering är det ett försök att vinna tillbaka väljarna inom den yttersta högern och högerflygeln inför nästa val. Det är också ett försök att splittra vänstern. Detta är inte en isolerad fråga utan del av en bredare agenda. Det är en pågående kampanj för att brännmärka.

Det har talats om likheter mellan islamofobin i den nuvarande ekonomiska krisen och Hitlers framgångar och judeförföljelserna under den stora depressionen på 30-talet. Vad säger du om det?

– Jämförelsen är inte helt felaktig, även om sammanhanget skiljer sig. Den nuvarande vågen av främlingsfientlighet drar över Europa i samband med globaliseringen. Den sociala och ekonomiska krisen kommer med all sannolikhet att fördjupas. Under tiden undergrävs de västerländska regeringarnas legitimitet. De förstör de sociala trygghetsnäten. Befolkningen kan mycket lätt komma att vända sig mot dem. Linjen att ”söndra och härska” är ingen ny taktik, men spelar en viktigare roll idag än den gjorde helt nyligen.

– Låt mig utveckla detta. Efter andra världskriget var borgerligheten tvungen att gå med på stora eftergifter, på grund av styrkeförhållandena. I Frankrike till exempel, där kommunistpartiet framträdde som det största partiet, som dessutom var beväpnat. Detta krävde vissa historiska kompromisser som byggdes in i systemet för att detta skulle fungera. Resultatet var

att sociala trygghetssystem, offentlig vård, fri utbildning, pension för alla och andra reformer infördes.

– Nu är det dags för vedergällning. Europas borgare vill ta tillbaka reformerna de tvingades acceptera efter andra världskriget. Med det betyder inte att stabiliteten ökar. De förstör det som tidigare ledde till stabilitet. Därför är det ”söndra och härska” som är det viktigaste verktyget. Hålla den förtryckta befolkningen splittrad för att tillförsäkra stabilitet.

– När det gäller jämförelsen med judeförföljelse på 30-talet skulle jag säga att det då handlade om nationalism. Idag driver man främlingsfientligheten inom ramen för ”civilisationernas sammanstötning”.

Tror du inte att den här ”civilisationernas sammanstötning” ger näring åt högern både i väst och i den muslimska världen?

– Givetvis gör den det. Men den stärker också extremhögern i Europa samtidigt som den hjälper religiösa fundamentalister att stärka sitt inflytande i invandrargrupper. De hjälper varandra. Fundamentalister är väldigt förtjusta över burkaförbudet. På samma sätt är extremhögern i Europa väldigt belåten när någon regering i den muslimska världen inför en reaktionär lag och när ett ”hedersbrott” begås i Europa.

Vad kan man göra?

– Å ena sidan måste vi bekämpa den europeiska främlingsfientligheten. Å andra sidan måste vi konfrontera den religiösa högerns framväxt inte bara bland muslimerna: den är ett växande hot också i andra invandrargrupper. Ja, vi måste motsätta oss burkaförbudet. Men vi måste också säga vad vi tänker om burkan. Låt oss motsätta oss båda.

– Burkans innebörd är helt klar. Enligt min uppfattning får den kvinnor att försvinna ur offentligheten. Vi motsätter oss förbudet därför att regeringen kommer att jaga bort kvinnorna från offentliga platser. Detta är vad de fundamentalistiska strömningarna också säger: ”Gå bara ut när du inte syns”. Om du motsätter dig förbudet men inte burkan är detta ett stöd för ”söndra och härska”-taktiken.

Opinionsundersökningar visar ett brett stöd för förbudet i Frankrike. Tror du att vänstern förlorar röster i val om man inte stöder förbudet?

– Det tror jag inte. Folk är uppriktigt chockade av burkan, men de är inte dumma. De kommer inte att bli lurade i den här frågan någon längre tid! Säkerhetsfrågor som helhet kommer att bli viktigare, i och med de nya repressiva lagarna och så vidare.

Farooq Sulehria

Översättning från engelska Gunvor Karlström